

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 72.437/1
van 1 december 2022

over

een ontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige
Gemeenschap 'zur Ausführung des Dekrets vom 27. Juni 2022
über das Pflegegeld für Senioren'

Op 28 oktober 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Gezondheid en Sociale Aangelegenheden, Ruimtelijke Ordening en Huisvesting van de Duitstalige Gemeenschap verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap ‘zur Ausführung des Dekrets vom 27. Juni 2022 über das Pflegegeld für Senioren’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 24 november 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 1 december 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Met het om advies voorgelegde ontwerp van besluit beoogt de Duitstalige Gemeenschapsregering uitvoering te geven aan verschillende onderdelen van het decreet van 27 juni 2022 ‘über das Pflegegeld für Senioren’, dat met ingang van 1 januari 2023 het zorgbudget voor ouderen invoert, en dat in de Duitstalige Gemeenschap in de plaats komt van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB).

Het ontwerp, dat in werking treedt op 1 januari 2023 (artikel 32 van het ontwerp), regelt onder meer een aantal aspecten van de aanvraag, het onderzoek, en de inwerkingtreding van het zorgbudget wanneer de oudere een gelijkaardige tegemoetkoming ontvangt ten laste van een ander deelgebied (artikelen 2 en 4), de wijze waarop de bedragen van het zorgbudget worden geïndexeerd (artikel 3) en de wijze waarop een aanvraag wordt ingediend, alsook de vorm en inhoud van de aanvraag (artikelen 6, 7 en 8) en de wijze waarop de administratie de gegevens en inlichtingen van de aanvrager gebruikt (artikelen 9 en 10).

Het ontwerp bevat verder bepalingen aangaande de procedure voor de behandeling van de aanvragen (artikel 11) en de wijze waarop de Dienst voor zelfbeschikkend leven de ondersteuningsbehoefte vaststelt (artikel 12). Het bepaalt de termijn waarbinnen over de aanvraag wordt beslist, de inhoud van kennisgeving van de beslissing (artikel 13), evenals de wijze waarop het recht op een zorgbudget kan worden herzien (artikelen 14 en 15).

Het ontwerp regelt voorts nog het tijdstip waarop de beslissing uitwerking krijgt (artikel 16), de wijze van kennisgeving van de beslissing (artikelen 17 en 18), de wijze waarop beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld en waarop het behandeld wordt en erover wordt beslist (artikelen 19 tot 21). Het bepaalt ook de wijze waarop de administratie en de aanvrager aan elkaar inlichtingen verstrekken (artikelen 22 en 23), een aantal aspecten van het tijdstip van uitbetaling (artikelen 24 en 25), de wijze waarop een ten onterechte uitbetaald zorgbudget kan worden teruggevorderd (artikelen 26 en 27) en de gevallen waarin kan worden afgezien van een terugvordering (artikelen 28 en 29).

Ten slotte voorziet het ontwerp in de opheffing van het koninklijk besluit van 5 maart 1990 ‘betreffende de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden’ (artikel 30) en in een aantal terminologische wijzigingen van het besluit van de Regering van 14 mei 2009 ‘inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming’ (artikel 31).

RECHTSGROND

3.1. Het ontwerp vindt rechtsgrond in de bepalingen van het decreet van 19 mei 2008 ‘über die Jugendhilfe und zur Umsetzung von Jugendschutzmaßnahmen’, het decreet van 13 december 2016 ‘zur Schaffung einer Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für selbstbestimmtes Leben’ en het decreet van 27 juni 2022 ‘über das Pflegegeld für Senioren’ die worden vermeld in de eerste drie leden van de aanhef, onder voorbehoud van wat volgt.

3.2. Wat de artikelen 5 en 25 van het ontwerp betreft, valt op te merken dat deze bepalingen niet terug te voeren zijn tot een specifieke machtigingsbepaling in het decreet van 27 juni 2022.

Artikel 5 van het ontwerp, dat de minimumleeftijd bepaalt waarop de aanvraag voor een zorgbudget kan worden ingediend, kan niet geacht worden betrekking te hebben op het bepalen van de inhoud van de aanvraag voor een zorgbudget en in welke vorm en hoe de aanvraag wordt ingediend, waartoe de Regering op grond van artikel 17, derde lid, van het decreet van 27 juni 2022 gemachtigd wordt. Die rechtsgrond kan wel worden gevonden in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Regering¹, gelezen in samenhang met de artikelen 7² en 17, eerste lid³, van het decreet van 27 juni 2022.

Artikel 25 van het ontwerp, dat omschrijft wat moet worden verstaan onder een te late uitbetaling bedoeld in artikel 27 van het decreet van 27 juni 2022, vindt rechtsgrond in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Regering, gelezen in samenhang met artikel 27 van het decreet van 27 juni 2022.

3.3. Artikel 13, eerste lid, van het ontwerp bepaalt dat de Minister over de toekenning of de weigering van het zorgbudget dient te beslissen “binnen een termijn van veertig werkdagen indien in de loop van de laatste zes maanden een BelRAI-screener werd uitgevoerd of binnen een termijn van tien werkdagen na ontvangst van de vaststelling van de ondersteuningsbehoefte door de Dienst voor zelfbeschikkend leven. De termijn waarbinnen een beslissing wordt genomen, wordt reeds geregeld in artikel 19 van het decreet van 27 juni 2022. In die bepaling wordt de Regering niet gemachtigd om de in het decreet van 27 juni 2022 bepaalde beslissingstermijn in te perken of uit te breiden.

Daarbij komt nog dat de in artikel 13, eerste lid, van het ontwerp vervatte regeling inhoudelijk afwijkt van artikel 19, eerste lid, van het decreet van 27 juni 2022 dat bepaalt dat de Regering haar beslissing neemt “binnen zestig werkdagen na ontvangst van de aanvraag (...)”. De stellers van het ontwerp kunnen bijgevolg ook geen beroep doen op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Regering. De algemene uitvoeringsbevoegdheid laat immers niet toe om te voorzien in een van een decreet afwijkende regeling.

¹ Artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, gelezen in samenhang met artikel 7 van de wet van 31 december 1983 ‘tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap’.

² In zoverre het voorziet in het overschrijden van de pensioenleeftijd als toekenningsvoorwaarde.

³ In zoverre het voorziet in de toekenning op aanvraag.

Voor artikel 13, eerste lid, van het ontwerp is dan ook geen rechtsgrond voorhanden.

3.4. Ook wat artikel 22 van het ontwerp betreft, dat betrekking heeft op de verplichting van de administratie om tijdens de aanvraagprocedure, op eigen initiatief of op aanvraag, bepaalde inlichtingen aan de aanvrager te bezorgen, is geen rechtsgrond voorhanden. Deze bepaling is niet terug te voeren tot een specifieke bepaling van het decreet van 27 juni 2022 en al zeker niet tot artikel 20 van dat decreet, dat de kennisgeving van de beslissing betreft.

Daarbij komt nog dat de ontworpen bepaling niet alleen bijkomende rechten verleent aan de aanvrager, maar ook bijkomende verplichtingen oplegt aan de administratie die doen denken aan verplichtingen die voortvloeien uit het Handvest van de Sociaal Verzekerde. In artikel 16 van het decreet van 27 juni 2022 wordt echter uitdrukkelijk gesteld dat de bepalingen van hoofdstuk 4 van het decreet van toepassing zijn in afwijking van het Handvest.

Aldus verruimt of beperkt deze bepaling de draagwijdte van de decretale bepalingen en lijkt evenmin beroep te kunnen worden gedaan op de algemene uitvoeringsbevoegdheid.

3.5. Artikel 8 van het ontwerp vindt, voor zover het op de inzameling van persoonsgegevens betrekking heeft, in beginsel rechtsgrond in artikel 42, tweede lid, van het decreet van 27 juni 2022.

Artikel 8, § 2, tweede lid, 2°, van het ontwerp bepaalt dat ook “de band” tussen de oudere en zijn wettelijke vertegenwoordiger of gevolmachtigde moet worden vermeld op het aanvraagformulier. De vraag rijst of de “band met de oudere” kan worden begrepen als een gegeven “ter identificatie van de aanvrager of van de gemachtigde contactpersoon van de aanvrager” in de zin van artikel 42, tweede lid, van het decreet van 27 juni 2022, dat de Regering overeenkomstig artikel 42, derde lid, van datzelfde decreet kan preciseren en of er dus afdoende rechtsgrond is voor deze bepaling. Bovendien valt op te merken dat het opvragen van deze persoonsgegevens beperkt dient te blijven tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de gegevens in kwestie worden verwerkt.⁴

3.6. In de aanhef wordt eveneens melding gemaakt van artikel 7, tweede lid, van het decreet van 13 december 2016. Die bepaling lijkt rechtsgrond te bieden voor artikel 12 van het ontwerp. Aangezien voor laatstgenoemde bepaling ook een specifieke rechtsgrond voorhanden is in artikel 15, derde lid, van het decreet van 27 juni 2022, is de vermelding van artikel 7, tweede lid, van het decreet van 13 december 2016 in de aanhef evenwel overbodig.

⁴ Krachtens het beginsel van minimale gegevensverwerking moeten persoonsgegevens toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (artikel 5, lid 1, punt c), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. De aanhef van het ontwerp dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen hiervoor werd opgemerkt aangaande de rechtsgrond.

Artikel 4

5. Aangezien artikel 4 van het ontwerp een afwijking vormt op artikel 16 van het ontwerp dat bepaalt dat beslissingen over een zorgbudgetaanvraag in werking treden op de dag dat de aanspraak op het zorgbudget overeenkomstig artikel 13 van het decreet ontstaat, wordt deze regeling beter opgenomen als een onderdeel van artikel 16 van het ontwerp.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME